

У оквиру Међународног фестивала документарног филма BELDOCS, 9. маја 2011 у Музеју Кинотеке у Београду, Србија приказан је документарни филм “Тежина ланаца” (2010) младог канадског аутора Бориса Малагурског, пореклом из Суботице, а у продукцији „Малагурски синема“ из Канаде.

Иако сам била спремна да то исто вече дам приоритет концерту познате певачице Шакире која је гостовала у београдској Арени, али ми улазница ни од кога није стигла (Знате, неки мој круг најближих љубитеља уметничке сцене након утрошене хиљадарке на “културу” упада у понор одрицања од основних потрепштина)...

Иако нисам била спремна да и четврти редом излазак посветим тешким темама као што је НАТО, па још ланци, јер сам после тешких Крлежиних Глембајевих, још тежих Јуџин О’Нилових алкохоличара и мученичких Ковачевићевих великодраматичара чврсто била одлучила да следећа представа буде весела...Мада ме је вукла жељица ка обновљеној Кинотеци (увек је атрактивно кад се никне из пепела), и жеља да упознам Бориса Малагурског кога срећем на страницама НСПМ-а и Народне Парлаонице на Фејсбуку где обоје “постојимо” (додуше уважени у корист младог аутора, а који не показује никакве знаке уображености), пресудна је била ипак “пријатељица поред пута” која је прихватила мој позив да заједно одгледамо овај документарцац иако га је она већ видела, али је желела да чује и младог аутора.

Наиме, моја колегиница Биљана, из нигде уписане, нигде описане, вероватно само у молитвама споменуте наше осмочлане групе Г8, нашла се у правом тренутку да прихвати мој СМС позив ...Сви остали „ником поникоше“, али биће још ТВ и других канала да прикажу овај изузетан документарни филм који се тиче свих нас...иако нас дотиче нас на разне начине...

А што се генерално документарцаца тиче, није нетачан текст објављен на сајту Белдокса (www.beldocs.rs): „У новинама нико не добија више од цитат—два простора, а на телевизијским вестима ни толико, уз можда коју гримасу приде. У ријалити шоуовима нас гњаве до бесвести и

бесмисла, исто као што нам на кабловским серијалима све објашњавају нападни, свезнајући наратори. Књиге више нико не чита, интернет је махом постао глобални кафић за доконе егзибиционисте и блејаче, а у играним филмовима се све толико понавља да је најбољи специјални ефекат у ствари остати код куће и људски поразговарати са својим ближњима, под условом наравно да ни они нису пуни трачева, оговарања, себичних, површних и небитних прича.“ Али је овај текст могао ипак културније све то да каже...

Борис Малагурски је филм одрадио професионално и културно... Културно се и захвалио донаторима, међу којима и РТС-у, а професионално сувише добро да би печат ауторства приписао само младом аутору и поред изузетно добрих референци и „смелости наде“ коју је исказао тако добро да би се комотно могао дописати у истоименој књизи актуелног америчког председника. Недостаје, додуше, да се негде напомене да су неки делови сцене из познатих домаћих дугометражних филмова, али можда ја нисам стигла да прочитам, па се извињавам ако сам пропустила... А важно је... Јер шта ако се још и смешне „дебилне“ фикшн сцене прилепе на „ружно српско лице које имамо у свету“, а које је и поред „Бориса Тадића лепшег од Џорџа Клунија“ изгледа још увек доминантно у свету, ако је веровати једној коментаторки из дијаспоре на професионалном сајту Линкедин, где University of Belgrade Alumni, а кроз тему Мирјане Јоксимовић Бохлин покушавамо да нађемо одговор на питање „How to organize collecting and wisely using 1 billion dollars“? (Како организовати сакупљање и мудро искористити милијарду долара?)

Где се потроши 184 милијарде еура колико су све заједно дужне бивше СФРЈ, а које је тако лепо приказао графиконима Борис Малагурски, тако да сликовито приказују „нацивне споменике“ генерација које долазе да отплаћују дугове?...

Где је нестала Титова источнозападна зарада?... Где се потроши „дил од среће“ што нас је Слоба, колико год био омражен, спасао 1999. да не добијемо „коначни тепих“?...

На сајту Белдокса даље пише да је документарни филм „Тешки ланци“ који траје 124 минута „изванредан, освешћен канадски документарцац који на интелигентан критичан начин пружа поглед на улогу коју су САД, НАТО и ЕУ одиграли у трагичном распадању једне тако успешне и напредне европске земље каква је свакако била - Југославија. Комплетан аутор филма Борис Малагурски, који потписује режију, сценарио, продукцију и монтажу остварења, аутентично нам приказује изузетно ретке архивске снимке које никад није ни видела публика са Запада, импресивно креативан поглед и анализу зашто су западне земље интервенисале у конфликту бивших СФРЈ земаља, са читавом плејадом најзначајнијих академика, дипломата и медијских личности, као и сасвим

обичних грађана земље које одавно више нема "...И зашто бих онда ја уопште нешто говорила о самом филму кад не знам ништа боље да напишем!?"

Дискусија после филма беше скромна, тек по која реч, иако је сала била пуна, а међ' нама и гдин Војислав Коштуница, бивши председник да л' Југославије, да л' Србије, не вуците ме, молим вас, за легалну реч, ја нисам правник... И неколицина познатих лица којима не знам име, па се извињавам. Све је било јако пријатно у пријатно мајско вече.

Није лако „пробудити се“ од силних утисака из филма, није лако проговорити после искреног одговора аутора (мени) да је РТС несебично даровао 70% материјала овог филма који је тамо негде скупљао прашину, а сада тако умивен граби по ДВД-ијима дијаспоре диљем далеких континената и скупља кап по кап добити за неки нови пројекат о „васцелој истини“ Малагурски синема... Али никако да та већинска донација стигне и до главних врата РТС-а, на приказивање (да ли је уопште неко покушао?), а одатле ко зна где...

Наиме, ова донација није обавезала уреднике РТС-а ни да га прикажу, ни да барем имају бесплатна права на дистрибуцију филма или на део колача ако се филм буде комерцијализовао по свету. Заиста нема смисла да и по „нас“ најафирмативнија истина стиже свету само преко младих ентузијаста који онда морају да скупљају мрвице новца од донатора за свој даљи предани рад...

Белдокс на свом сајту даље пише: „Наши документаристи заостали су нажалост у естетици 60-их и 70-их година која их је прославила, тако да је наша публика доскора била ускраћена за филмска остварења која би захвално и адекватно представила нашу блиску прошлост, а због лењости и неодговорности ТВ уредника (очито чим 70% материјала не знају да преточе у канадско-српску корподукцију, кажем ја) пропустили смо и незаборавне међународне документарце који су у протеклих десетак година засенили свет играног филма..“

Зато и овај дугометражни документарни филм делује подвижно, баш као и ефектан крај филма „скоцкан“ у пет слова: ДОСТА!

Али младим студенткињама у публици није било доста Бориса Малагурског. Оне су га

Борис Малагурски међу нама, или где се дену 184 милијарде ју-еура

Пише: Јасна Загорац Симоновић
четвртак, 12 мај 2011 18:04

позвале на трибину Факултета политичких наука у Београду. Изгледа да најзад стасава слободна генерација која која жели себе да инкорпорира у светске трендове.

Па ко онда од нас „старијих“ тамо да уопште квари ту идиличну шему младих питањима, чак и младих у нама који смо уз филм „Тешки ланци“ заборавили да је у југо-предузећима требало потрошити гомилу новца и много радних сати за „глупости“...да су се људи који су долазили у Београд просто заљубљивали у Београд и остајали дуже и најдуже...да су млади са собом у свет, хвала Богу, понели само што стаје у њихове лепе главице, а да су они ретки, као што је Борис, понели са собом, ето, и 70% истине коју се тамо неки млади и стари чували од васцеле истине, сујете, незнања, пакости, и других балканских болести...

Да. На младима свет остаје. То је опште познато.

Али да на неким младима као што је Борис Малагурски целовитија истина опстаје, то нас има све више који знамо....